

ENERJİ SEKTÖRÜNDE KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Yrd. Doç. Dr. Filiz Katman, İstanbul Aydın Üniversitesi Enerji Politikaları ve Piyasaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (EPPAM) Başkanı

Yaşamın temel girdisi olan enerji, teknolojik gelişmelerin günümüzde ulaştığı nokta ile vazgeçilmez konumunu korurken, kaynakların kısıtlı olması nedeniyle çatışmaların da temel nedeni olmayı sürdürmektedir. Sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın en temel bileşeni olan enerjinin kesintisiz, kaliteli ve aynı maliyetle sağlanması, ulusal güvenliğin öncelikli alanlarından biridir. Enerji kaynağına sahip ülkelerle enerji talebinin yüksek olduğu ülkelerin farklı olması, enerji alanındaki mücadelenin de sert olmasının temel sebebini oluşturmaktadır. Türkiye de, enerji kaynaklarına sahiplik bakımından konvansiyonel enerji kaynakları açısından görece fakir bir ülkeyken dünya enerji haritasına bakıldığında zengin enerji kaynakları ile yüksek enerji talebi bulunan coğrafyaların tam ortasında yer almaktadır. Bu da, Türkiye'de enerji sektörünün potansiyelini artıran nedenlerden birini oluşturmaktadır.

Diğer taraftan, dünya çapında ekonomik göstergeler açısından dünyanın önde gelen ilk 20 ekonomisi arasında yer alması, son dönemdeki büyüme rakamlarıyla en yüksek büyüme rakamına sahip ülkelerden biri olması, sürdürülebilir ekonomi-enerji denklemi açısından bakıldığında enerji sektörünün önemi ve potansiyelini etkileyen diğer bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Enerjiyle ilgili rakamlar, Türkiye'deki enerji sektörünün son yıllardaki büyüme oranlarıyla dünyada en hızlı büyüyen ülkelerden biri olduğuna işaret etmektedir. 1994-2004 döneminde 150 milyar kilowattsaat (kWh) olan elektrik tüketimi, 2011 yılına gelindiğindeyse 2010 yılına göre %9 artarak 229 milyar 344,4 milyon kWh ulaşmıştır. 2020 beklentisi ise 500 milyar kWh olarak ifade ediliyor. 300 milyar dolar hacme sahip enerji sektörünün 2015'teki hacmininse 55 milyar dolar olması bekleniyor¹.

Bu resimde kamu-özel sektör dengesine bakıldığında Türkiye'deki enerji sektöründe özel sektörün üretimdeki payı %34'ten %60'lara varırken, kısa ve orta vadede bu oranın %75'lere çıkması hedefleniyor. 10-15 yıl önce enerji sektörü %100 hissedarlı 3 şirketten oluşurken günümüzde Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) lisanslı 25 binden fazla

şirket mevcuttur². Bu rakamlar sektördeki büyümeyi gösteriyor olsa da, dikkatle değerlendirilmesi gereken rakamlardır.

Sektörün vardığı nokta değerlendirildiğinde sektör içinde de kurumsallaşmanın önemli unsurlarının da sektör tarafından yakından takip edildiği görülmektedir. Enerji sektöründe faaliyet gösteren firmaların son dönemde giderek artarak kurumsal sosyal sorumluluk projelerini gerçekleştirmeleri de bunlardan biridir. Hatta bu alanda sektörde ödüllerin verilmesi, hem şirketleri bu projeleri gerçekleştirmeleri konusunda teşvik etmekte, hem de kamuoyunda bilinç yaratılması konusunda daha fazla çalışma yapılmasını sağlamaktadır.

Kurumsal sosyal sorumluluk konusunda enerji sektöründeki çalışmalar incelendiğinde birkaç alanda çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Bunlardan ilki verimliliktir. Enerji verimli ürünlerin üretilmesi ve tüketicilerin enerji verimli ürünleri kullanmaya teşvik edilmesine yönelik kurumsal sosyal sorumluluk projeleri yapılmaktadır. Diğer bir alan ise tasarruf olarak karşımıza çıkmaktadır. Aralık 2012'de Enerji ve Ticaret Bakanlığı'nın da aralarında bulunduğu Enerji Hanım Projesi başta, enerji kaynaklarının sınırlı olması dikkate alındığında enerji güvenliğini sağlamanın en önemli ve en az maliyetli yolu olan enerjinin tasarruflu kullanımına yönelik çeşitli kampanyalar yürütülmektedir. Başka bir alan ise atık yönetimidir. Enerjide ortaya çıkan atıkların dönüştürülmesine, çevrenin korunmasına ve temiz tutulmasına, çevre envanterinin çıkarılmasına (Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı Projesi örneğindeki gibi) yönelik kurumsal sosyal sorumluluk projelerinde sadece özel şirketler değil, Petrol Sanayi Derneği (PETDER) gibi sivil toplum kuruluşları da yer almakta, öncülük etmektedirler.

Her alanda olduğu gibi bu alanda da koordinasyon, güçlerin birleştirilmesi ve ortak bir bilinçle sorun, hedef ve strateji belirlenerek hareket edilmesi, kurumsal sosyal sorumluluk projelerinin başarılı olması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından yaşamsal faktörler olarak karşımıza çıkmaktadır.

1 <http://enerjienstitusu.com/2012/01/06/2011de-elektrik-tuketimi-ne-kadar-artti/>

2 <http://www.enerjiodulleri.com/>